

1948 – Milník československých dějin 20. století ve výukových materiálech

Mgr. Nina Milotová

50. léta v Československu

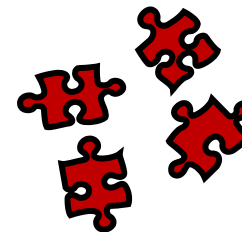
Hornické muzeum Příbram – Památník Vojna Lešetice

20. června 2013

Rok 1948 ve výukových materiálech

Pracovní listy

1948
★ SVĚT SE ROZDĚLUJE ★

PRACOVNÍ LIST PRO 2. STUPĚŇ ZÁKLADNÍCH ŠKOL A ODPOVÍDAJÍCÍ ROČNÍKY VÍCELETÝCH GYMNÁZIÍ

1. MINULOST V OBRÁZKÁCH

A) Zodpovězte následující otázky:

1) Co vyjadřuje tato fotografie?

2) Charakterizujte nějakým způsobem situaci v Evropě na konci 40. let 20. století?

3) Jaký dopad mělo uzavření hranic v Československu na každodenní život obyvatel?

B) Zodpovězte následující otázky:

1) Co vyjadřuje tato karikatura?

2) Jedná se o karikaturu vytvořenou propagandou Západu nebo Východu? A proč?

3) Z jakého důvodu se lidé na obrázku snaží dostat na druhou stranu řeky?

NÁRODNÍ MUZEUM
20. dotkni se!
století!

1948
★ SVĚT SE ROZDĚLUJE ★

LIST PRO STŘEDNÍ ŠKOLY A GYMNÁZIA

A) Zodpovězte následující otázky:

1) Co podle vás vyjadřuje tato karikatura?

2) Koho znázorňuje klíčící postava na obrázku?

3) Jakým způsobem probíhalo rozdělení Evropy ve druhé polovině 40. let 20. století?

4) Jaký dopad mělo rozdělení Evropy na každodenní život tamních obyvatel?

otázky:

KAŽDÁ TUNA OCELE

RAŇA VALEČNÝM SPYČÍM

NÁRODNÍ MUZEUM
20. dotkni se!
století!

1948
★ SVĚT SE ROZDĚLUJE ★

METODIKA K PRACOVNÍMU LISTU „1948 – SVĚT SE ROZDĚLUJE“
C2. STUPĚŇ ZÁKLADNÍCH ŠKOL A ODPOVÍDAJÍCÍ ROČNÍKY VÍCELETÝCH GYMNÁZIÍ

1. ÚVODNÍ OTÁZKY

2. OTÁZKY K OBRÁZKŮM

3. OTÁZKY K KARIKATURĚ

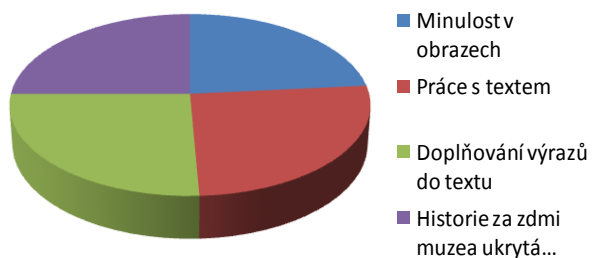
4. OTÁZKY K TEXTOVÉMU MATERIÁLU

5. OTÁZKY K ZÁVĚRČNÍMU TEXTU

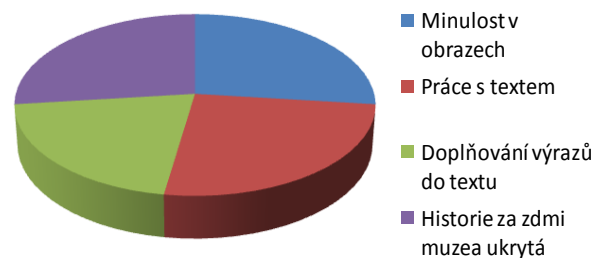
NÁRODNÍ MUZEUM
20. dotkni se!
století!

Výsledky pilotáže pracovních listů k roku 1948

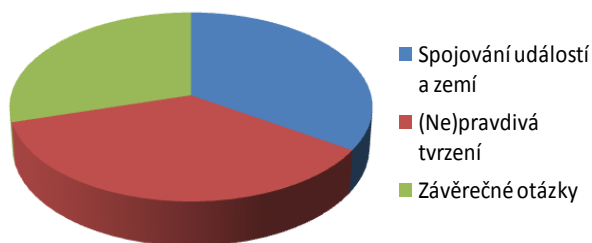
Pracovní list 1948 - ZŠ (204 žáků)

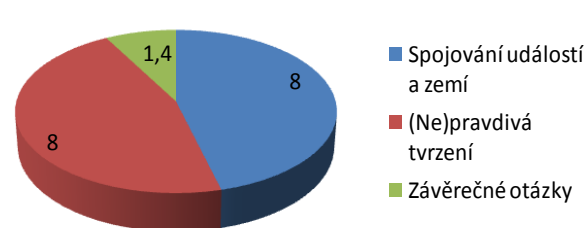
Pracovní list 1948 - SŠ (138 studentů)

Nadstavbové aktivity - ZŠ

Nadstavbové aktivity - SŠ

Pilotáž pracovních listů k roku 1948

Pilotní škola Gymnázium Jana Palacha, Mělník, duben/květen 2013

Komiks

- interaktivní prvky
- konfrontace *předmětu* objevujícího se v ději s fotografií *sbírkového předmětu* z depozitářů Národního muzea

Poštovní známka jako historický pramen...

Poštovní známky:

- Cenina
- Státně propagační význam
- Estetická hodnota
- Sběratelský artikl
- Dobový pramen

I. Minulost ve fotografii

II. Úryvek z budovatelské písně

*Již útrap bylo dost,
chcem volni žít jak ptáci,
dát lidem mír a práci
a lidskou důstojnost.*

*Kdo chceš jít s námi,
vykroč směle,
jen odvahu si s sebou vem,
za lepší zítřek v čele
s Klementem Gottwaldem.*

*Do paláců, kde cinkot číší
a bujný hýřil hodokvas,
kde klíčilo vždy sémě zrady,
ať hněvu lidu bouří hlas:
/: Že národ bdí:/, a že jsme tady.*

III. Ve službách KSČ...

3. Ve službách KSČ ...

Doplňte text přísahy příslušníka organizace, která vznikla během vládní krize v únoru roku 1948:

„Já, příslušník, přísahám, že budu vždy obětavě a věrně sloužit Komunistické straně Československa, třídě a své socialistické vlasti a upevňovat internacionální svazky se a ostatními socialistickými zeměmi.

Budu s plnou odpovědností a svědomitostí zvyšovat svou politickou a bojovou připravenost a uvědoměle plnit usnesení stranických orgánů, rozkazy nadřízených a všechny úkoly vyplývající z příslušnosti k Jsem připraven chránit se zbraní v ruce zájmy strany, revoluční vymoženosti třídy a socialistický stát před vnitřním i vnějším a v případě potřeby nebudu váhat při jejich obraně položit i svůj život.

Tak přísahám!”

OZBÁNJREO

ĚTSP

LDCNIÉĚK

TÍYŘD

Členové podléhali přímo generálnímu tajemníkovi KSČ Klementu Gottwaldovi, postupně se tak vyprofilovali v podstatě ve stranickou armádu stojící mimo regulérní bezpečnostní složky státu. Příslušníci této organizace nechyběli u krizových okamžiků komunistického režimu počínaje Únorem 1948, Srpnem 1968 a konče Listopadem 1989. Na sklonku komunistické éry v Československu čítala tato organizace téměř 85 tisíc příslušníků.

IV. Úryvek z Ústavy Československé republiky ze dne 9. května 1948

4. Úryvek z Ústavy Československé republiky ze dne 9. května 1948

„Již tehdy, za prvního odboje, toužil náš lid, veden velkým vzorem revolučního boje ruských dělníků a rolníků, po lepším společenském řádu, po socialismu. Avšak toto pokrokové úsilí, navazující na naše nejlepší tradice, bylo zakrátko zmařeno, když se po rozkolu dělnického hnutí v prosinci 1920 podařilo nepočetné vrstvě kapitalistů a velkostatkářů zvrátit navzdory demokratické ústavě pokrokový vývoj v naší republice a přivést k vítězství kapitalistické hospodářské zřízení se všemi jeho zly, zejména s hrůzou nezaměstnanosti.“

- 1) O jakém období, v němž si dle úryvku Československo zvolilo špatný politický směr, je v textu řeč?
- 2) Jak byste stručně charakterizovali situaci v Československu po tzv. vítězném únoru, jehož výsledky byly zakotveny právě v ústavě z 9. května roku 1948?

V. Věděli jste, že...

5. Věděli jste, že ...

- ... v červnu 1948 byl uspořádán na dlouhou dobu (až do roku 1994) poslední sokolský slet?
- ... Klement Gottwald hrozil prezidentu Benešovi v případě nepřijetí demise ministrů sovětskou intervencí?
- ... v roce 1948 se narodil Vladimír Remek, dosud jediný československý kosmonaut?
- ... prezident Klement Gottwald byl vyučený truhlář?
- ... během 41 let komunistické vlády emigrovalo z Československa kolem 200 000 občanů?
- ... následkem uzavření československých hranic paradoxně došlo také k tomu, že na mnoha místech zůstala příroda nedotčena průmyslem a nerušeně se rozvíjela dodnes?
- ... 25. únor se v komunistickém Československu slavil každý rok jako významný den nazvaný „Vítězství československého pracujícího lidu“?

Pilotáž výukových materiálů

- Výukové materiály a dotazníky k dispozici ke stažení na webových stránkách projektu – www.dvacatestoleti.eu

20. století! VÝUKOVÝ LIST – ROK 1948
KA1: Plukabý výpověď – interaktivní výukový materiál
CZ.1.07/1.1.00/26.0077

Název školy _____
Adresa _____
Pedagog dějepisu _____
Typ školy, ročník _____
Počet žáků _____
Název předmětu _____
Datum výuky _____
Kontakt (e-mail) _____

1. Hodnocení jednotlivých aktivit (zaškrtněte: 1 – nejlepší, 5 – nejhorší).

Aktivita I – Mládí ve fotografii.
1 2 3 4 5
() () () () ()

Aktivita II – Úryvek z budovatelského plánu „Pouch Klementa Gottvalda“.
1 2 3 4 5
() () () () ()

Aktivita III – Ve službách KSČ...
1 2 3 4 5
() () () () ()

Aktivita IV – Úryvek z Ústavy Československé republiky ze dne 9. května 1948
1 2 3 4 5
() () () () ()

Aktivita V – KAZD, jímže...
1 2 3 4 5
() () () () ()

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1

20. století! PRACOVNÍ LIST – ROK 1948
KA1: Plukabý výpověď – interaktivní výukový materiál
CZ.1.07/1.1.00/26.0077

Název školy _____
Adresa _____
Pedagog dějepisu _____
Typ školy, ročník _____
Název předmětu _____
Datum výuky _____
Kontakt (e-mail) _____

1. Hodnocení jednotlivých aktivit (zaškrtněte: 1 – nejlepší, 5 – nejhorší).

Aktivita I – Mládí ve službách.
1 2 3 4 5
() () () () ()

Aktivita II – Práce v továrně.
1 2 3 4 5
() () () () ()

Aktivita III – Doplnění výřezu do scény.
1 2 3 4 5
() () () () ()

Aktivita IV – Historie na zemi město skvělé...
1 2 3 4 5
() () () () ()

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1

20. století! VÝUKOVÝ LIST – ROK 1948
KA1: Plukabý výpověď – interaktivní výukový materiál
CZ.1.07/1.1.00/26.0077

Název školy _____
Adresa _____
Pedagog dějepisu _____
Typ školy, ročník _____
Počet žáků _____
Název předmětu _____
Datum výuky _____
Kontakt (e-mail) _____

1. Hodnocení jednotlivých aktivit (zaškrtněte: 1 – nejlepší, 5 – nejhorší).

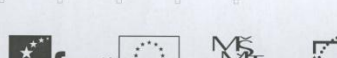
Aktivita I – Mládí ve fotografii.
1 2 3 4 5
() () () () ()

Aktivita II – Úryvek z budovatelského plánu „Pouch Klementa Gottvalda“.
1 2 3 4 5
() () () () ()

Aktivita III – Ve službách KSČ...
1 2 3 4 5
() () () () ()

Aktivita IV – Úryvek z Ústavy Československé republiky ze dne 9. května 1948
1 2 3 4 5
() () () () ()

Aktivita V – Vzdělání je...
1 2 3 4 5
() () () () ()

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1

Děkuji vám za pozornost

Mgr. Nina Milotová
nina_milotova@nm.cz